

РОЗВИТОК СТРУКТУРНОЇ ЛІНГВІСТИКИ США

Проблемні питання

1. Зародження американського структуралізму: антропологічна теорія Ф. Боаса.
2. Напрямки американського структуралізму.
 - 2.1. Біхевіоризм Л. Блумфілда.
 - 2.2. Етнолінгвістика Е. Сепіра.
 - 2.3. Теорія мовної відносності Б. Ворфа.

Основна література

Алпатов В. М. История лингвистических учений. Москва : «Языки русской культуры», 2005. С. 195-205, 211-227.

Амирова Т. А., Ольховиков Б. А., Рождественский Ю. В. История языкознания. Москва : Академия, 2003. С. 575-586.

Додаткова література й інтернет-ресурси

Блумфілд Л. Язык. Москва : Издательская группа «Прогресс», 1968. С. 47-51.

Сепир Э. **Избранные труды по языкознанию и культурологии.** Москва : Издательская группа «Прогресс», 1993. С. 231-238.

Уорф Б. Л. Отношение норм поведения и мышления к языку. *Новое в лингвистике.* Вып. 1 / под ред. : Звегинцева В. А. Москва : Издательство иностранной литературы, 1960. С. 135-168.

1. Питання для обговорення.

1. Чим відрізняється школа американського структуралізму від шкіл Копенгагенського структуралізму та Празького лінгвістичного осередку?
2. Як співвідносяться антропологічний та описовий підходи дослідження мови?
3. Як Ф. Боас формулює головне завдання лінгвіста?
4. У чому полягає суть біхевіористичної теорії Л. Блумфілда?

5. Яка інформація (широка/енциклопедична чи вузька/спеціальна) домінувала в загальномовознавчих працях Е. Сепіра?

2. Підтримайте або спростуйте такі твердження.

1. На думку Ф. Боаса традиційні методи дослідження мови виявилися ефективними для вивчення мов американських індіанців.

2. Ф. Боас пропонує сконцентрувати увагу на дослідженні мови (*la parole*).

3. Л. Блумфілд наслідував своїх попередників і заперечував важливість лінгвістичного значення.

4. У дослідженнях Л. Блумфілда вивчення синтагматики мови переважало над вивченням парадигматики.

5. У книзі Е. Сепіра «Мова» йдеться лише про синхронну типологію мов.

3. Прочитайте уривок з книги Л. Блумфілда *Мова, 1968. С. 47-51* і з'ясуйте, як мовознавець тлумачить теорію менталістів, та як він розуміє матеріалістичну (механістичну) теорію людської поведінки.

4. Прочитайте уривок зі статті Е. Сепіра *Мова, 1993. С. 231-238*. Обміркуйте важливі риси та положення його етнолінгвістичної теорії мови:

1. Різноманітність проблем, які розв'язує Е. Сепір у статті. Як багатоаспектність питань, що обговорюються, пов'язана з жанровою специфікою праць видатного лінгвіста.

2. Оригінальність ідей Е. Сепіра стосовно функцій мови.

3. Способи/критерії класифікації мов. Багатомірність запропонованої класифікації.

4. Погляди на взаємодію мовознавства й культурології.

5. Прочитайте працю Б. Лі Ворфа *Взаємозв'язки звичаєвого мислення і поведінки на мову (The Relation of Habitual Thought and Behaviour to Language (1939) / Отношение норм поведения и мышления к языку), 1960*. Висловіть свою думку щодо таких питань:

1. Чому Б. Ворф обрав таку цитату з праці Е. Сепіра епіграфом для власної книги?

Human beings do not live in the objective world alone, nor alone in the world of social activity as ordinarily understood, but are very much at the mercy of the particular language which has become the medium of expression for their society. It is quite an illusion to imagine that one adjusts to reality essentially without the use of language and that language is merely an incidental means of solving specific problems of communication and reflection. The fact of the matter is that the 'real world' is to a large extent unconsciously built up on the language habits of the group... We see and hear and otherwise experience very largely as we do because the language habits of our community predispose certain choices of interpretation.

Edward Sapir

2. Які принципи стали основоположними для теорії мовної відносності?

3. Як Ви розумієте «лінгвістичний детермінізм» та «лінгвістичну відносність»?

4. Як можна пояснити ризиковану поведінку людей у ситуації з цистернами (*gasoline drums*), с. 136? Які висновки робить Б. Ворф?

5. Прокоментуйте приклади Б. Ворфа, які стосуються диференціації реальної та уявної множини (с. 141-143).

6. Які культурні чинники вплинули на відмінності вербалізації часу в англійській мові та америндській мові хопі (с. 145-147 тощо)?

7. Чи підтримуєте Ви такі погляди Б. Ворфа (див. с. 164): «...язык является системой, а не просто комплексом норм», «язык отражает массовое мышление»?

8. Якою може бути відповідь на питання, сформульоване Б. Ворфом (с. 164): «Что было первичным — норма языка или норма культуры?»